

Kontinensek, országok... 2.

Ismerkedés a kontinensekkel és az ott élő emberek kultúrájával, életével

Kompetenciaterület:

Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák

5. évfolyam

Programcsomag:

Én és a világ

A modul szerzője: Wágner Éva

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	10-11 évesek
Ajánlott időkeret	3 × 45 perc
A modul közvetlen célja	A különböző kontinenseken élő emberek életének megismerése járuljon hozzá ahhoz, hogy a gyerekek nyitottak legyenek más kultúrákban élő emberek iránt.
A modul témái, tartalma	<p>Témák: Természet- és társadalom-földrajzi környezetünk, lakóhelyünk: országok, szokások, hagyományok, életmódok, kultúrák</p> <p>Tartalom: Az egyetemes emberi civilizáció néhány eredményének megismerése, nyitottság a különböző szokások, életmódok, kultúrák iránt. Az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatása, gyakorlása az iskolai könyvtár használatával. Térképekre vonatkozó ismeretek bővítése; a felszínformák felismerése a térkép alapján.</p>
Megelőző tapasztalat	A térkép alapszíneinek és az ábrázolás szabályainak és jelölésmódjának ismerete
Ajánlott továbbhaladási irány	Kontinensek országai, Magyarország szomszédos országai, népszokások, nagy földrajzi felfedezések, élelmiszerek, tápanyagok, haszonnövények
A kompetenciafejlesztés fókuszai	<p>Önismerettel összefüggő kompetenciák: önállóság, öntevékenység</p> <p>Önszabályozás: felelősségvállalás</p> <p>A szociális kompetenciákhoz szükséges kognitív készségek: eredményes tanulás módszerei, technikái</p> <p>Nyitottság a különböző szokások, életmódok, kultúrák iránt.</p>
Kapcsolódási pontok	<p>A NAT-hoz: Életvitel és gyakorlati ismeretek (az egészséges táplálkozásra vonatkozó ismeretek bővítése, a társadalmi és a természeti környezet összefüggésének megismerése egy példán keresztül); Ember a társadalomban (rajz készítése történelmi témáról; rajzos vázlat készítése); Földünk és környezetünk (annak bemutatása egy példán keresztül, hogy a közvetlen környezetben élő emberek kultúrájuk, értékrendjük alapján különböznek egymástól; a tanulók földrajzi-környezeti kíváncsiságának felébresztése)</p> <p>Tantárgyakhoz: ember a természetben, ember a társadalomban, földünk és környezetünk</p> <p>Modulokhoz: Kontinensek, országok 1.</p>
Támogató rendszer	<p>Közvetlen támogató rendszer: Az 1. mellékletben megadott részletes tanári útmutató.</p> <p>Rupert Matthews: <i>Felfedezők</i>. Szemtanú sorozat</p> <p>Útikönyvek, utazási prospektusok</p>

Módszertani ajánlás

A téma feldolgozása során nagyon sok lehetőség kínálkozott, ezért nem volt könnyű a három tanórára vonatkozó utat kiválasztani. A döntés több szempont alapján született meg. A különböző kultúrájú emberek elfogadása szempontjából fontosnak tartjuk, hogy a gyerekek rendelkezzenek, ha mégoly elnagyolt képpel is, arról, hogy hol élnek ezek az emberek a Földön, mi jellemzi leginkább életmódjukat, felvillantsunk egy képet történetükből, ezzel közelebb hozva a ma ott élők gondjait, problémáit tanítványainkhoz. Mivel rendkívül gazdag a lehetséges témák köre, ezért választottuk feldolgozás módjául a mozaik-módszert. Általában olyan témákat választottunk, amelyekhez könnyen találhatunk a gyerekek által is használható könyveket bármely könyvtárban. Így lehetőség van arra, hogy az egész osztály számára egy igen gazdag kép körvonalai bontakozzanak ki. Nemcsak a csoportmunkák fontosak, hanem az is, hogy a gyerekek megismerjék egymás munkáját.

A feladatok megoldása során általában nem kell a teljességre törekedni, Ne tévesszük szem elől, hogy a gyerekek nemcsak a témával kapcsolatos ismeretek egy részével találkoznak most először, hanem a térképen való tájékozódási képességük is komoly próbára van téve a feladatok megoldása során. Mivel a földrajzi atlaszban nem egyetlen térképet kell mindenkinek használni, fontos, hogy felhívjuk a gyerekek figyelmét arra, mindig azt a térképet keressék meg, amelyre az adott feladat elvégzése érdekében szükségük van.

Ha egy-egy földrajzi helyet nem teljesen pontosan találnak el, most fogadjuk el a megoldást, de azért ha lehet, korrigáljuk azt munka közben. Vegyük figyelembe, hogy a gyerekek egy része valószínűleg könnyen tájékozódik a térképen, míg másoknak ez gondot jelenthet. Jó lehetőség van így arra, hogy a csoportokon belül egymást tanítsák a gyerekek, építsünk nyugodtan erre. Arra kell számítanunk, hogy a feladat során nagyon sok előzetes ismeret jön mozgásba, de ezek sokszor nehezen köthetők az egyes feladatokhoz. Kérjük meg a gyerekeket, hogy segítsék egymást, így a legtöbb feladat esetén a csoporton belüli együttműködés elvezethet a jó megoldáshoz. Csak akkor adjunk segítséget, ha a gyerekek a maguk erejéből nem jutnak dűlőre egyes kérdésekben.

Fontos szerepe van a tevékenységben a különböző könyvek használatának. Ezeket a könyveket az iskolai vagy a települési könyvtárból beszerezhetjük, de valószínű, hogy a gyerekek otthoni könyvtáraiban is sok, a témával foglalkozó könyv, leírás található. Ezért a tevékenység megkezdése előtt mérjük fel ezeket a lehetőségeket, és szervezzük meg, hogy a csoportok munkájához szükséges könyvek a munka megkezdése előtt már rendelkezésre álljanak. A mellékletben megadott könyvmásolatok használata nem helyettesíti a könyvben való információ találás élményét, de ha nincs más megoldás, használjuk bátran ezeket az anyagokat.

Fontos, hogy a feladatok egy része esetében nincsenek „jó” vagy „rossz” megoldások, hanem a gyerekek elképzelése, ötletessége, fantáziája az, ami döntő lehet e feldolgozásban.

Az egyes feladatokhoz részletesebb segítség a Tanári mellékletben található.

Speciális javaslatok az értékeléssel kapcsolatban

A tevékenységet ne osztályozzuk. A csoportmunkákat a feladatok részeként értékelik a gyerekek, az erre vonatkozó tanácsokat a feladatokhoz készült részletes tanári útmutató tartalmazza. A tevékenység tartalmi értékelése a záró feladat, amelyben a gyerekeknek alkalmuk nyílik megmutatni, mit tartanak érdekesnek, fontosnak a megismertekből. Ez a feladatmegoldás egyben ki is jelöli a tanár további feladatait a területen, mert a csoportok munkái közvetíteni fogják a gyerekek szemléletét.

A modul mellékletei

Tanári mellékletek

P1 – Bolygónk a Föld

P2 – Hol található?

P3 – Történetek a Földről

P4 – Legnagyobb folyók, tavak, hegyek

P5 – Népek kenyere

P6 – Szomszédaink hagyományos viselete, szokásai, ételei, zenéje

P7 – Palackposta az űrbe

Diákmellékletek

D1 – Történetek a Földről

D2 – Folyók, tavak, hegyek

D3 – Leírások az étkezés szempontjából legfontosabb növényekről

D4 – Szomszédaink hagyományos viselete, szokásai, ételei, zenéje